

Donner

het geval. U stelt gewoon in een interruptie een korte vraag.

Mevrouw **Kant** (SP): Volgens mij begrijpt de minister heel goed de importantie van mijn voorbeeld.

De **voorzitter**: U doet wat ik u vraag!

Minister **Donner**: Het bepalende element is, dat het gaat om een uiterlijk kenmerk. Het is mogelijk dat andere uiterlijke kenmerken, die wij nu als gewone uiterlijke kenmerken beschouwen, in toekomstig onderzoek een samenhang blijken te hebben met een bepaalde ziekte. Het gaat niet om de vraag of het al dan niet een ziekte is of dat het uiterlijk kenmerk al dan niet samenhangt met een ziekte. Het gaat erom of de ziekte genetisch steeds tot een uiterlijk kenmerk leidt. Dat is zinnig voor de opsporing.

Mevrouw **Kant** (SP): Dat begrijp ik. Maar dit uiterlijke kenmerk is in het onderzoek genoemd omdat een DNA-afwijking is gevonden bij de desbetreffende persoon.

Minister **Donner**: Het is geen DNA-afwijking. Het is gevaarlijk om te spreken over een afwijking. Bij Down spreek je over een afwijking, maar in andere gevallen niet. Stel, dat ik rood haar heb, dan moet u oppassen met te zeggen dat dit een genetische afwijking is. In de toekomst kan mogelijk blijken dat rood haar samenhangt met een ziekte, maar dat doet er in dit geval niet toe. Het gaat er nu om dat vermelding van rood haar zinvol is voor de opsporing. Of het een gevolg is van ziekte of niet, is nu verder niet een ethische vraag.

Mevrouw **Kant** (SP): Jawel, want het gaat om de vraag of de betrokken persoon het recht heeft om niet te weten dat hij of zij de ziekte heeft die in het DNA is geconstateerd. Als de verdachte wordt opgespoord door die uiterlijke kenmerken, heeft hij er misschien recht op dat hij niet op de hoogte wordt gesteld van een dergelijke ziekte en daarmee kom je in een ethische discussie.

Minister **Donner**: Dat doet zich niet voor. Op het moment dat ik weet dat er een relevante samenhang is, komt die samenhang ook los van de vraag van de verdachte in het nieuws. Dan

weten alle mensen met rood haar dat zij potentieel die ziekte hebben.

De **voorzitter**: Nog één korte vraag.

Mevrouw **Kant** (SP): Nee, het gaat niet om een één-op-éénrelatie.

Minister **Donner**: Zolang er geen één-op-éénrelatie is, is er ook geen aspect van die ziekte. Je kunt rood haar hebben of niet.

Mevrouw **Kant** (SP): Nee, u draait het om. Er kan DNA worden gevonden waarin bepaalde genetische_

De **voorzitter**: Ik onderbreek u. Ik zei: nog één korte vraag. U gaat gewoon door. U heeft antwoord gekregen, u bent het er niet mee eens. Klaar. U kunt er niets aan doen dat u de gehele ochtend in de trein heeft gezeten, maar het bevalt mij niet dat iemand hier binnenkomt en het gehele debat opnieuw begint. En mevrouw Halsema behoeft niet de hele tijd mee te knikken; mevrouw Kant kan wel voor zichzelf opkomen. Ik sta dus verder geen interrupties toe. De minister vervolgt zijn betoog.

Minister **Donner**: Ik kan de vraag van mevrouw Albayrak of dit voorlopig het laatste voorstel op dit terrein is, bevestigend beantwoorden. Op dit moment ligt het althans niet in het voornemen om nog andere zaken te bespreken. Op haar vraag naar een brede discussie, zeg ik niet dat er eerst een brede discussie moet worden gevoerd voordat wij het anders gaan doen. Ik kan haar echter toezeggen dat ik met de heer Remkes, zoals hij gisteren ook heeft aangegeven, bezig ben meer in den brede een programma te maken van wat nodig is voor de criminaliteitsbestrijding. Op dat punt komen een aantal stappen ook op het terrein van het strafprocesrecht aan de orde en dat is de aanleiding om de vraag aan de orde te stellen welke richting wij uit willen.

Ik denk, mijnheer de voorzitter, dat ik hiermee de vragen heb beantwoord.

De heer **Teeven** (LN): De minister was er zelf over begonnen, maar wellicht is het hem nu ontschoten. Ik had een vraag gesteld over de voorlichting aan de bevolking over DNA als sluitend bewijs.

Minister **Donner**: Ik zal ervoor zorgen dat daar waar er gereede aanleiding is in de voorlichting over de rol van DNA bij onderzoek, inderdaad uit te leggen dat het niet wetenschappelijk is of digitaal één op één is. Dat is echter iets anders dan voortaan, zoals in de motie wordt gevraagd, op alle aanplakbiljetten te vermelden dat DNA-onderzoek geen volledige zekerheid biedt. Doorgaans zal daar niet instaan dat de kenmerken die men noemt, door DNA-onderzoek zijn verkregen of op andere wijze. Dat geeft al iets aan over de opsporing.

Mevrouw **Halsema** (GroenLinks): De minister heeft mevrouw Albayrak en mij overtuigd op het punt van de toevoeging van haarkleur en huidskleur. Om deze reden trek ik het amendement op stuk nr. 9 in.

□

De **voorzitter**: Het gewijzigde amendement-Halsema c.s. (stuk nr. 9) is ingetrokken.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, dinsdag 24 september over het wetsvoorstel en de motie te stemmen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 12.54 uur tot 13.40 uur geschorst.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die op de tafel van de griffier ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Ik stel voor om de behandeling van het wetsvoorstel Wijziging APPA, 28227, van de agenda van heden af te voeren en toe te voegen aan de agenda van de eerste week na die van de algemene politieke besprekingen.

Ik heb op verzoek van enkele fracties een aantal benoemingen gedaan in diverse commissies. De

Voorzitter

bijzonderheden zullen als een noot aan de Handelingen worden toegevoegd.

(De noot is opgenomen aan het eind van deze editie.)¹

De **voorzitter**: Ik stel voor, de stukken 23432, nr. 55, 25074, nr. 50, 25886, nr. 6, 26006, nr. 4, 26231, nr. 9, 28000-V, nr. 68, 28000-VIII, nrs. 139 en 141, 28000-X, nrs. 34, 35, 36 en 39, en 28000-XIII, nr. 63, voor kennisgeving aan te nemen.

De heer **Luchtenveld** (VVD): Voorzitter. Ik heb begrip voor het feit dat de spoeddebatten ertoe leiden dat wij vanmiddag het wetsvoorstel APPA niet meer kunnen behandelen. Dat uitstel heeft dus niets te maken met het wetsvoorstel zelf. Ik wil wel dat vast wordt gehouden aan de behandeling ervan na prinsjesdag, dus niet in de week van de algemene beschouwingen, maar in de week daarna. Er is namelijk spoedeisendheid. Het wetsvoorstel moet snel in het Staatsblad.

De **voorzitter**: Ik stelde al voor, het wetsvoorstel te behandelen in de week na volgende week. U bent dus blij met mijn voorstel. Dat verheugt mij.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Van Dijke, fungerend voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken.

De heer **Van Dijke** (ChristenUnie): In de hoedanigheid van fungerend voorzitter van die commissie wil ik het volgende opmerken. De commissie heeft de brief van het lid Van Dijke naar de minister doorgestuurd. Het gaat daarbij om vragen over de scheepsbouwproblemen. De antwoorden van de minister geven aanleiding om met hem te debatteren. Ik verzoek u een debat met hem mogelijk te maken.

De **voorzitter**: Gelet op het feit dat dit een verzoek van de gehele commissie is, stel ik thans voor het debat deze middag, in aansluiting op de regeling van werkzaamheden, te houden. Ik stel verder voor, dat debat te houden met één termijn en met spreektijden van 3 minuten per fractie.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Dit betekent dat de sprekerslijst voor dit debat nu is geopend.

Het woord is aan mevrouw Van Gent.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Op dit moment wordt een algemeen overleg over de kwestie van Afghaanse vluchtelingen gevoerd. Het verzoek is, het verslag van dit algemeen overleg vandaag en aansluitend op het AO dat om half vier zal zijn afgelopen, plenair te agenderen. Agendering moet zo snel omdat de minister voor vreemdelingenzaken laat op de middag weg moet voor de JBZ-raad. De verwachting is dat een motie zal worden ingediend. Wij willen graag dat vandaag over die motie kan worden gestemd.

De **voorzitter**: Ik stel voor, ook dit onderwerp toe te voegen aan de agenda van vanmiddag. Dat wil zeggen dat omstreeks half vier, maar niet eerder, omdat waarschijnlijk tot dat tijdstip het overleg duurt, het verslag van het algemeen overleg over de Afghaanse vluchtelingen aan de orde zal komen. Ik stel voor om daarna, misschien na een korte schorsing, ook de stemmingen te houden in verband met vandaag behandelde onderwerpen. Dat wil zeggen dat wij zullen hebben: de eventuele stemmingen naar aanleiding van het debat over de situatie van de scheepsbouw, de eventuele stemmingen naar aanleiding van de behandeling van het verslag van het algemeen overleg over de Afghaanse vluchtelingen en de al geagendeerde stemmingen in verband met het debat over de gesubsidieerde arbeid.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Rosenmöller.

De heer **Rosenmöller** (GroenLinks): Voorzitter. Wij lazen vanochtend in Het Financieel Dagblad een interessant artikel. Daarin werd minister Heinsbroek aangehaald. Hij doet een aantal behartigenswaardige uitspraken, onder andere over de te sterke machtspositie van het ministerie van Financiën bij de beleidsvorming. Hij spreekt over het "rigide" begrotingsbeleid van dit

kabinet en hij pleit voor een begrotingstekort dat wel een paar tienden van procenten groter zou kunnen. In onze zoektocht naar nog meer steun op dit terrein, zouden wij een brief van de minister van Financiën willen om antwoord te krijgen op de vraag of hij op een vergelijkbare manier over deze zaken denkt als de minister van Economische Zaken. Ik vraag om een brief van de minister van Financiën met een concrete reactie op die drie punten: de machtspositie van Financiën, het rigide begrotingsbeleid en het begrotingstekort. Wij zouden het op prijs stellen als die brief uiterlijk dit weekend bij de Kamer binnenkomt.

De **voorzitter**: Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet, in het bijzonder de minister van Financiën.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.

Aan de orde is de behandeling van:
- **de brief van de minister van Economische Zaken over de situatie in de scheepsbouw (28000-XIII, nr. 69).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Van Dijke** (ChristenUnie): Voorzitter. Ik dank de minister voor de brief naar aanleiding van het verzoek uit de commissie voor Economische Zaken. Wij kennen de problematiek en ik wil direct ingaan op de antwoorden in de brief. De minister heeft een adequate schets gegeven van de situatie die wij nu aantreffen.

Ik kom dan bij het Nederlandse standpunt, zoals de minister dat verwoordt. Hij zegt: ik ben tegenstander van de herinvoering van subsidies. Ik ben dat met hem eens; ik ben daar ook tegen. Ik zou het ook zeer op prijs stellen als de Europese Commissie Korea kan overtuigen, dat het verstandig is om op te houden met de staatssteun. Ik ben blij dat de minister de problematiek zeer serieus neemt. Wij hebben gezien dat de Nederlandse scheepsbouw zonder subsidies zeer goed op de wereld-